

Ірина Ковальчук,

кандидатка філософських наук, доцент,
завідувачка кафедри суспільних дисциплін
Луцького педагогічного коледжу

ГЕНДЕРНА ПРОСВІТА ЗАСОБАМИ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО КІНО У ЛУЦЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ

На сучасному етапі розвитку суспільства, яке визначають як інформаційне, досить ефективно діють на учнів/учениць та студентів/студенток сучасні аудіовізуальні та мультимедійні засоби навчання. При ефективному використанні мультимедіа постає могутнім засобом навчального-виховного процесу особистості та потужним засобом соціальних змін в цілому.

Екранні мистецтва володіють великою силою емоційного, етичного та естетичного впливу на підростаюче покоління. Це не лише спосіб проведення вільного часу, але й дієвий інструмент формування особистості. Переваги використання медіатекстів: медіатексти, які «читають» майже сто відсотків сучасних школярів/школярок і студентів/студенток, сприяють виникненню «ефекту співучасті» та співчуття з героями/героїнями, формують оцінку героїв/героїнь; інформація подається динамічно і має високий ступінь авторитетності; перегляд створює атмосферу діалогу, вільної комунікації, розвиває критичне мислення і здатність до аргументованої оцінки медійної інформації.

Широке використання сучасних інноваційних методів роботи дає хороші результати у реалізації ґендерного підходу як методологічного інструменту аналізу й проектування особистісних змін. Саме використання мультимедії, як свідчить практика останніх років, дозволяє найбільш ефективно унаочнити ґендерну проблематику, її особливості та специфіку, формувати потребу руйнувати ґендерні стереотипи та будувати відносини в суспільстві на принципах ґендерного паритету.

Мультимедія використовується в різних галузях людської діяльності, в тому числі в освіті, зокрема, у сфері кінопросвіти. Однією з важливих форм роботи у царині кінопросвіти є кіноклуб, кінолекторій. Кіноклубна робота в Україні активізувалася завдяки Docudays UA – єдиному в Україні Міжнародному фестивалю документального кіно про права людини. Уперше фестиваль під назвою «Дні кіно про права людини» відбувся 2003 року. 2008-го фестиваль було остаточно перейменовано на Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA [1].

Відкриття кіноклубу як підрозділу Центру ґендерної освіти Луцького педагогічного коледжу відбулось 13 листопада 2014 року. Його основна мета – розвиток критичного мислення, а також правове та естетичне виховання [2]. Кіноклубні зустрічі відбуваються щомісяця. Фільми, які

ввійшли в просвітницьку колекцію, були учасниками Міжнародних фестивалів документального кіно про права людини Docudays UA.

Покази у кіноклубі медіапросвіти з прав людини Docudays UA проходять у різних форматах, що є однією з переваг кіноклубної роботи у сфері просвіти. Але необхідним елементом проведення кіноклубів є обговорення фільмів з елементами дискусії, що дозволяє зробити процес обміну думками більш ефективним та глибоким, розглядати та досліджувати певну проблему з метою досягти взаємоприйняттого та загальнозначущого її вирішення. Щодо методів організації дискусії, то вони можуть бути різними: робота в групах; «гарячий мікрофон»; опорні цитати; прогнозування; Банк ідей; Я і мій герой/героїня фільму; лист глядачів/глядачок режисеру/режисерці та ін.

Засідання кіноклубу виконують важливу функцію – постають дієвим засобом для виявлення та руйнування ґендерних стереотипів. Цьому сприяє перегляд та обговорення фільмів на ґендерну тематику. Зокрема, в Кіноклубі DOCUDAYS UA «Десята муза» пройшов показ з подальшим обговоренням таких документальних фільмів на ґендерну тематику:

- «Абетка» (2012) естонської режисерки Мадлі Ляене – про права дитини, право на освіту, про недискримінацію та ґендерну рівність;

- «В тисячу разів сильніші» (2010, Швеція). З ґендерною експерткою Марією Дмитрієвою розглядали питання ґендерної освіти, прихованої дискримінації та стереотипів;

- «Глухий кут» (2008). Тема: Створювати бар'єри між людьми чи їх долати – рішення кожного з нас. Робота Кіноклубу відбулась у рамках II міжвузівського науково-практичного семінару «Ґендерні студії» (2015 р.);

- «Богині війни» (2015 рік) – чи є жінці місце на фронті? наскільки виправданою та необхідною є присутність жінки на війні? Говорили про стереотипи в поглядах щодо жінок, про патріархальне суспільство, про права жінок та чоловіків у їхньому життєвому виборі;

- «Проголосуйте за мене, будь ласка» китайського режисера Вейдзюнь Чен – дискутували щодо поведінки батьків та їх впливу на дітей (двох хлопчиків і одну дівчинку) у виборчому процесі; виявляли ґендерні стереотипи;

- «Рожеве сарі» режисерки Кім Лонжинотто. Тема фільму – права людини, право на життя, права жінок. Це історія про важке, сповнене численних випробувань та принижень, жіноче повсякдення в Індії і водночас приклад того, як одна людина може піти проти системи.

На підставі зазначеного вище вважаємо, що використання належним чином кіноклубної просвіти в навчальних закладах сприятиме покращенню та урізноманітненню процесів навчання і виховання сучасної молоді. Перегляди фільмів на ґендерну тематику та їх обов'язкове обговорення виступають потужним інструментом соціальних змін в суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Історія Docudays UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://docudays.org.ua/history/>. – Назва з екрана.
2. У Луцьку з'явився кіноклуб правового кіно [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bit.ly/1LA5Gq3>.

Андріана Костенко,

кандидатка політичних наук, доцент,
доцент кафедри психології, політології
та соціокультурних технологій
Сумського державного університету

Ніна Світайло,

кандидатка філософських наук, доцент,
завідувачка кафедри психології, політології та
соціокультурних технологій
Сумського державного університету

СПІВПРАЦЯ ҐЕНДЕРНОГО РЕСУРСНОГО ЦЕНТРУ З МІСЦЕВОЮ ВЛАДОЮ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОСТІ

Впровадження принципів ґендерної рівності в усі сфери життя суспільства передбачає об'єктивну оцінку існуючого стану і розробку стратегії, яка враховувала б особливості економічного, соціального та духовного розвитку як держави в цілому, так і окремого регіону та окремої людини зокрема. Саме тому з перших днів свого створення ґендерний ресурсний центр Сумського державного університету визначив співпрацю з місцевою владою по реалізації регіональних програм в якості одного з пріоритетних напрямів роботи. Дослідницька, експертна та організаційна діяльність на рівні міста та області ведеться не менш активно, ніж повсякденна просвітницька, навчально-виховна та наукова робота в університетському середовищі.

Зазначимо, що об'єднання зусиль освітян, науковців, громадських організацій та влади визначалось нами як ефективний механізм просування ідей ґендерної рівності, а також включення зазначених інституцій у активну практичну роботу. Адже протягом тривалого часу ґендерні дослідження та просвітницькі заходи не знаходили бажаної підтримки та сприйняття за межами університетських аудиторій. З метою виправлення такої ситуації фахівці ґендерного ресурсного центру СумДУ максимально використали власні ресурси та доклали зусиль для налагодження комунікацій, об'єднання науковців декількох кафедр навколо ґендерної проблематики з орієнтацією досліджень на особливості соціально-економічних та соціально-демографічних процесів на Сумщині. Результати спільної роботи вилились у послідовну,